

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 16 października 2012 r.

Poz. 2050

UCHWAŁA NR XX/127/2012 RADY GMINY NIEBYLEC

z dnia 28 września 2012 r.

w sprawie uchwalenia „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Rada Gminy Niebylec uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały zleca się Wójtowi Gminy Niebylec, a nadzór nad jej wykonanie powierza się Komisji Kultury, Oświaty i Spraw Społecznych Rady Gminy Niebylec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

**Przewodnicząca Rady
Gminy**

mgr Danuta Łęcznar

Załącznik do Uchwały Nr XX/127/2012

Rady Gminy Niebylec

z dnia 28 września 2012 r.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY NIEBYLEC NA LATA 2013 – 2016

Spis treści

1. Wstęp
2. Podstawa prawna opracowania Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016.
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce .
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
 - 4.1 Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
 - 4.2 Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.
 - 4.2.1 Gminny program opieki nad zabytkami a wojewódzkie akty prawne (analiza dokumentu).
 - 4.2.2 Gminny program opieki nad zabytkami a powiatowe akty prawne.
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy).
6. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Niebylec.
 - 6.1 Obiekty w Gminie Niebylec wpisane do rejestru zabytków.
 - 6.2 Obiekty w Gminie Niebylec wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków.
 - 6.3 Zabytki archeologiczne.
7. Założenia programowe - zestawienie celów priorytetowych, kierunków działań i zadań do realizacji programu opieki nad zabytkami na lata 2013-2016.
8. Instrumenty wdrażania i realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec.
9. Zasady oceny realizacji Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec.
10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Niebylec.

Załączniki:

Zał. nr 1 – Ewidencja Zabytków Gminy Niebylec

Zał. nr 2 - Wykaz stanowisk archeologicznych Gminy Niebylec

Zał. nr 3 - Spis stanowisk w układzie chronologiczno - kulturowym.

1. Wstęp

Rolę zabytków ujmuje się z reguły w kategoriach historycznych oraz estetycznych. Są one cenione jako wytwory i świadectwa historii pozostałej po przodkach. Podnoszą prestiż i urodę otoczenia. Decydują o pięknie miast i wiejskich krajobrazów. Zabytki są też cennym elementem kultury przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego otoczenia człowieka. Zachowanie, ochrona i konserwacja zabytków to ważna realizacja zadań, która wyróżnia obszar gminy, przesądza o jej atrakcyjności kulturalnej, turystycznej, a także przyczynia się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Gminny program opieki nad zabytkami jest elementem polityki samorządowej. To dokument o charakterze pomocniczym i uzupełniającym istniejące akty gminnego planowania przestrzennego. Nie ma on jednak statusu aktu prawa miejscowego, nie może stanowić samodzielnej podstawy rozstrzygnięć władczych względem jednostek spoza aparatu administracji publicznej.

Podstawowym celem opracowania programu opieki nad zabytkami jest określenie zasadniczych kierunków działań oraz kluczowych zadań, jakie winny być realizowane dla poprawy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego Gminy Niebylec, dla zachowania śladów przeszłości. Program ma określić pewien stan idealny, do którego należy dążyć w zakresie opieki nad zabytkami – wskazywać zadania konieczne do wykonania, ale też sugerować sposoby ich realizacji. Ma służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących wspierania, inicjowania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego, również upowszechniać i promować dziedzictwo kulturowe.

Program opieki nad zabytkami wymaga cyklicznej aktualizacji z uwagi na zmieniające się przepisy prawa oraz zmieniające się uwarunkowania gospodarcze i kulturowe, a także zmieniający się stan zasobów dziedzictwa kulturowego.

2. Podstawa prawna opracowania Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016.

Podstawę prawną dla opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Niebylec stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 163 poz 1568 z późn. zm.). Określa ona w art. 87, iż Wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami. Program ten ma na celu, w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Ponadto ustawa określa, że gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, a następnie jest on ogłaszany w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego. Wójt co 2 lata sporządza sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia Radzie Gminy.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Prawne uwarunkowania ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce zostały określone m. in w art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej uchwalonej 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483), który mówi, iż Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Następnie w art 6 ust. 1 ustawodawca stwierdził, że Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju. Natomiast art. 86 określa, że każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

Ponadto głównym aktem regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.). W art. 3 ustawodawca określił, iż przez zabytek rozumiana jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Za zabytki nieruchome uznaje się krajobraz kulturowy, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych osobistości bądź instytucji.

Za zabytki ruchome uznaje się dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, a także przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytkami archeologicznymi są pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ustawowej ochronie podlegają również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Ustawa wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami. Ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrole stanu zachowania i przeznaczenia zabytków, uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem w rozumieniu ustawy sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku, prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie, korzystanie z zabytku w sposób zapewniający trwale zachowanie jego wartości oraz popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku i o jego znaczeniu dla historii kultury.

Kolejna ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) w art. 7 ust. 1 pkt 9 określa, że do zadań własnych gminy należy zaspakajanie potrzeb zbiorowych wspólnoty, w szczególności m.in. w sprawach kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto kwestie ochrony zabytków regulują następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102 poz. 651 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r., Nr 243 poz. 1623 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647);
- 4) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r., nr 151 poz. 1220 z późn. zm.).

oraz

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

4. 1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 86 ust.1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 2003 r. głównym opracowaniem wskazującym system ochrony dziedzictwa kulturowego Państwa winien być sporządzony przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Od kilku lat funkcjonują tezy do krajowego programu, które wskazują m. in. na potrzeby powiązań zasobów dziedzictwa kulturowego z walorami środowiska przyrodniczego, promowania wartości materialnych i niematerialnych, podnoszenia rangi zabytków oraz wzmocnienia roli zabytków w branży turystycznej. Obecnie trwają prace nad przygotowaniem Krajowego Programu Ochrony Zabytków.

Kolejnym strategicznym dokumentem o charakterze krajowym jest Narodowa Strategia Rozwoju Kultury, której elementem jest Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”. Wskazuje ona politykę Państwa określoną do 2013 roku w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego. Instrumentami wdrażania strategii są programy operacyjne, stanowiące podstawę finansowania działań w zakresie dziedzictwa kulturowego z budżetu Państwa, rozdysponowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zarówno Programy, jak i ich zakresy, ulegają zmianie w poszczególnych latach. Dotychczas najważniejszym z nich jest ogłaszany corocznie Program Operacyjny „Dziedzictwo Kulturowe”, posiadający wyróżnione priorytety i działania. Umożliwia on pozyskiwanie środków finansowych na przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych oraz rewaloryzacyjnych obiektów i obszarów zabytkowych, rozwój ośrodków muzealnych, kultywowanie tradycji ludowych, czy ochronę zabytków archeologicznych.

4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

4.2.1. Gminny program opieki nad zabytkami a wojewódzkie akty prawne (analiza dokumentu).

Dokumentem strategicznym w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego na poziomie wojewódzkim jest Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2010-2013 przyjęty Uchwałą Nr XLIV/845/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2010 r. W Programie dostrzeżono znakomitą wartość świątyni gotyckiej w Połomi i drewnianej w Lutczy. Należy zwrócić uwagę, iż w dokumencie tym znalazła się w wykazie prac konserwatorsko-remontowych przy obiektach zabytkowych nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, wymiana poszycia dachowego – kiczek na chałupie pogórzańskich, na stodole, stajni i spichlerzu w zagrodzie izby Pamięci Juliana Przybosia w Gwoźnicy Górnej.

4.2.2. Gminny program opieki nad zabytkami a powiatowe akty prawne.

Jak dotychczas Starostwo Powiatowe w Strzyżowie nie opracowało programu opieki w zakresie ochrony środowiska kulturowego.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy).

Dokumentami odnoszącymi się do zagadnień dziedzictwa kulturowego na poziomie lokalnym są:

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Niebylec przyjęte uchwałą Nr XXXVI/185/02 Rady Gminy Niebylec z dnia 27 lutego 2002 r. Określono w nim, iż polityka w zakresie ochrony dóbr kultury polegać będzie na:
 - a) ochronie reliktów cmentarzy przykościelnych,
 - b) zachowaniu zieleni otaczającej zespoły sakralne, zwłaszcza starodrzewy,
 - c) właściwej ekspozycji zabytków poprzez zachowanie osi widokowych i kształtowanie otoczenia w nawiązaniu do obiektu zabytkowego,
 - d) podnoszeniu standardów funkcjonalnych obiektów zabytkowych z zachowaniem ich wartości kulturowych i architektonicznych oraz właściwym ich zagospodarowaniu,
 - e) promocji obiektów zabytkowych poprzez ich oznaczenie, właściwą ekspozycję i popularyzację (foldery, widokówki, szlak kulturowy) co pozwoli na poznanie dziedzictwa kulturowego gminy i stanowić będzie atrakcję turystyczną.
- 2) Strategia rozwoju Gminy Niebylec na lata 2007-2015 przyjęta uchwałą Nr XVI/93/08 Rady Gminy Niebylec z dnia 29 stycznia 2008 r. W analizie uwarunkowań rozwoju gminy w dziedzinie kultury podkreślono, iż do mocnych stron zaliczono obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie Gminy. Jednym z celów strategii jest wspieranie renowacji obiektów zabytkowych.
- 3) Studium ochrony wartości kulturowych i krajobrazu dla Gminy Niebylec, w którym wyznaczono następujące rodzaje stref ochrony konserwatorskiej:

A – strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje historyczny zespół kościelny i dworskiej oraz ważniejsze pojedyncze obiekty zabytkowe m.in. dla zabytkowego kościoła w Połomi, dla dworu w Baryczce, dla obszaru na którym stoi drewniany kościół w Lutczy

B – strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych, m.in. dla obszaru, na którym znajduje się kościół w Gwoźnicy Górnej

E – strefa ochrony pośredniej – ekspozycji zespołów zabytkowych,

K – strefa ochrony krajobrazu.

Ciągi, punkty i strefy widokowe. Stanowiska archeologiczne.

- 4) Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Niebylec na lata 2004 – 2013 przyjęty uchwałą Nr XIX/84/04 Rady Gminy Niebylec z dnia 26 sierpnia 2004 r. W dokumencie tym zaznaczono, że atrakcyjność gminy zwiększają jej walory poza przyrodnicze, do których zalicza się przede wszystkim zabytki.
- 5) Gminny program ochrony środowiska dla Gminy Niebylec przyjęty uchwałą Nr XXII/97/04 Rady Gminy Niebylec z dnia 14 grudnia 2004 r. podkreśla, iż należy chronić unikatowe walory przyrodnicze i krajobrazowe poprzez oparcie na zasadach ekorozwoju gospodarczej działalności człowieka. Chronić i konserwować zabytki architektury. Wprowadzać i rozwijać regionalne formy w budownictwie i architekturze.
- 6) Plan odnowy miejscowości Jawornik, gm. Niebylec przyjęty uchwałą Nr XXXIV/239/09 Rady Gminy Niebylec z dnia 30 czerwca 2009 r. Zwrócono w nim uwagę, że na obszarze Jawornika znajdują się ciekawe zabytki. Kapliczki szafkowe, domy i zagrody. Na terenie tej miejscowości jest miejsce, z którego można podziwiać obiekty zabytkowe oraz najpiękniejsze fragmenty krajobrazu Pogórza. Nosi ono nazwę „Chmielówka”. Ma to wpływ na podniesienie atrakcyjności miejscowości.
- 7) Plan odnowy miejscowości Gwoźnica Górna, gm. Niebylec przyjęty uchwałą Nr XXXIV/240/09 Rady Gminy Niebylec z dnia 30 czerwca 2009 r. W dokumencie stwierdzono, że atrakcyjność miejscowości zawieszają jej walory poza przyrodnicze, do których zalicza się w szczególności zabytki. Zarejestrowane bądź zewidencjonowane przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Przemyślu Delegatura w Rzeszowie.

6. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Niebylec.

6.1. Obiekty w Gminie Niebylec wpisane do rejestru zabytków.

Zgodnie z artykułem 8. Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami rejestr zabytków prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. W przypadku rejestru województwa podkarpackiego jest nim Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w Przemyślu. Wpis do rejestru zabytku nieruchomego może nastąpić z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy (art. 9 ust. 1). Przedmiotowego wpisu dokonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków wydając decyzje administracyjną. Ponadto do rejestru może być wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku (art. 9 ust. 2). Zabytki na terenie Gminy Niebylec są historycznym dowodem tradycji, wielokulturowości, zamożności i religijności osób zamieszkujących ten teren. Dla pokoleń są wspólnym dziedzictwem. Pozwalają naocznie zrozumieć przemiany jakie następowały przez wieki w społeczeństwie. Zabytki wpisane do rejestru zabytków znajdujące się na terenie Gminy Niebylec to:

Kościół p.w. Św. Mikołaja w Polomi wpisany do rejestru zabytków architektury pod poz. A – 779 z dnia 10.10.1974r. Usytuowany jest on w centralnej części wsi przy drodze krajowej nr 9. Budowę kościoła rozpoczęto w 1577 r., konsekrowano go w 1644 r. Wzniesiono go staraniem dziedzica wsi Kaspra Dunin-Przystałowskiego. Jest to kościół późnogotycki. Świątynia została wymurowana z kamienia ciosanego. Posiada trójbocznie zamknięte prezbiterium, do którego od północy przylega zakrystia, a do nawy od południa kruchta ze skarbcem. Nawę i prezbiterium pokrywają sufity z fasetą i żebrami gotyckimi. W zakrystii znajduje się sklepienie kolebkowe, a w kruchcie odcinkowe. Tęcza dzieląca prezbiterium od nawy jest zamknięta łukiem ostrym, dwustronnie profilowanym. Na belce tęczowej znajduje się krucyfiks z XVII wieku i napis: „Któryś za nas cierpiał rany Jezus Chryste zmiłuj się nad nami.” Kościół posiada pięć ostrołukowych portali: pierwszy- piętnastowieczny prowadzący z prezbiterium do zakrystii, drugi i trzeci pochodzą z XVI wieku, a są to portale: zewnętrzny i główny do zakrystii. Z 1614 r. są portale: czwarty i piąty, czwarty prowadzi z zewnątrz do kruchty a piąty z kruchty do skarbcza. Nad głównym wejściem został wprawiony fragment witrażu z herbem Larysza. Dach świątyni pokryty jest blachą miedzianą, dwuspadowy. Na szczycie dachu znajduje się wieża z sygnaturką. W 1898 r. dobudowano babiniec.

W latach 1907-1913 wykonano zewnętrzną okładzinę z kamienia, w prezbiterium i nawie sufity z fasetą oraz wzniesiono chór muzyczny wsparty na dwóch kamiennych kolumnach pozostałymi po zburzonym dworze. Także w ciągu ostatnich kilku lat świątynia została poddana gruntownej renowacji i odnowie.

W skład zabytkowego zespołu kościoła parafialnego p. w. Św. Mikołaja w Połomi wchodzi także: dzwonnica, ogrodzenie, wikarówka, plebania oraz starodrzew.

Dzwonnica z kamienia w 1913 r. została wybudowana z inicjatywy ks. Franciszek Ziemba. W wnękach dzwonnicy znajduje się miejsce na trzy dzwony. Jest ona pokryta dachówką. Ogrodzenie zostało wybudowane z kamienia ciosanego, przeszła z metalowych prętów. Dzwonnica wraz z ogrodzeniem została odrestaurowana w latach 2009 - 2010.

Decyzją Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków zostało wpisane również bogate i unikatowe wnętrze kościoła. Najcenniejsze to tryptyk „Sacra Conversazione Matka Boża z Dzieciątkiem ze św. Mikołajem i Katarzyną oraz scenami Męki Pańskiej i scenami z życia świętych ” z ok. 1500 r. Poddany gruntownej renowacji w 1997 r. Ponadto do rejestru zabytków ruchomych wpisano ołtarz główny (XVII w.), ołtarze boczne (XVII-XVIII w.), ambonę (XVIII w.), chrzcielnicę (XV w.), kropielnicę (XIX w.), komodę zakrystijną (XVIII w.), krucyfiks z belka tęczową (XVII w.), krucyfiks ludowy (XIX w.) rzeźbę Matki Bożej Niepokalanej (XVII w.), polichromię ścienną, świeczniki wiszące z ok. 1800 r., portal (k. XV w.), witraż z herbem Latysza, renesansowy obraz św. Sebastiana (ok. 1600 r.), barokowy obraz „Wezwanie na Sąd Ostateczny (1 poł. XVIII w.), feretron Serce Pana Jezusa i Niepokalane Serce Matki Bożej (2 poł. XIX w.), feretron Matka Boża Szkaplerzna i Św. Rodzina (k. XIX w.). W rejestrze ujęto także polichromię ścienną w jadalni plebanii.

Drewniany kościół p. w. Wniebowzięcia NMP w Lutczy wpisany do rejestru zabytków architektury pod poz. A – 265 z dnia 09.02.1960 r. Kościół wzniesiony został w 2 poł. XV w. Rozbudowany w 1 poł. XVI w. - m.in. dobudowano wówczas zakrystię oraz prawdopodobnie w 1 poł. XVII w. wybudowano wieżę i wzmocniono ściany lisciami. W 1670 r. kościół został częściowo zniszczony pożarem. Świątynię odbudowano i odnowiono dopiero po 1722 r. Z tego okresu pochodzą m.in. strop z fasetą, zaskrzynienia, dach z wieżyczką na sygnaturkę, okna nawy. Konsekwrowano go w 1743 r. Od ok. 1970 r. kościół pozostaje nieużytkowany. Kościół położony jest ok. 150 m na wschód od lokalnej drogi Lutcza-Węglówka. Usytuowany na niewielkim wzniesieniu, w widłach dwóch potoków, w otoczeniu starodrzewia. Jest on orientowany. Prezbiterium i nawa wzniesione w konstrukcji zrębowej, na podmurowaniu kamiennym, krytym gontowym fartuchem. Ściany wzmocnione lisciami, pobite gontem. Kruchty konstrukcji słupowej (kruchta południowa szalowana deskami w układzie pionowym). Zakrystia ze składzikiem - murowane, otynkowane. Prezbiterium wybudowane na rzucie prostokąta, zamkniętego od wschodu trójbocznie, z przylegającą od północy murowaną zakrystią i składzikiem na rzucie wydłużonego prostokąta. Korpus nawowy szerszy, na rzucie prostokąta, z kruchtą od zachodu (dolna część dawnej wieży) i dwoma pomieszczeniami po bokach oraz niewielką kruchtą od południa. Prezbiterium i korpus nawowy nakryte osobnymi dachami dwuspadowymi o różnej wysokości, nad zamknięciem prezbiterium opadającym trzema połaciami. Północna połać dachu prezbiterium przechodzi nad zakrystię. Na kalenicy dachu nawy znajduje się sześcioboczna wieżyczka na sygnaturkę z ażurową latarnią. Kruchta południowa nakryta dachem dwuspadowym. Pokrycie dachów stanowi gont. Pod okapem dachu prezbiterium (od południa i wschodu) profilowane kroksztyny. Więźba dachowa storczykowa z usztywnieniem wzdłużnym. Okna w nawie: bliźnię, prostokątne, zamknięte łukiem segmentowym (1 poł. XVIII w.), w prezbiterium: od południa potrójne, zamknięte łukami tzw. oślego grzbietu, od wschodu czworolistne okienko złożone z łuków oślego grzbietu, obecnie niewidoczne z zewnątrz (oba sprzed 1596r.) W kościele zachowały się trzy kamienne portale (w murowanej zakrystii). Jeden z nich, późnogotycki, prowadzący z prezbiterium do zakrystii, zamknięty półkoliście, z laskowaniami pochodzi z 1 poł. XVI w. Wnętrze nawy i prezbiterium tej samej wysokości przekryte płaskim stropem. W nawie strop z fasetą i z pseudozaskrzynieniami, wsparty na dwóch słupach. W zakrystii sklepienie kolebkowe. Ściana tęczowa, prostokątna ze ściętymi narożnikami. Na fazowanej belce tęczowej krucyfiks z pocz. XVII w. Chór muzyczny wsparty na dwóch słupach, o prostym parapecie z dekoracją malarską z ok. poł. XIX w. Do zabytkowego wyposażenia kościoła należy m.in.: ołtarz główny z 1 poł. XVIII w. (uzupełniany w XIX w.), dwa ołtarze boczne przy tęczy z 2 poł. XIX w., wzorowane na wcześniejszych, barokowych, ambona barokowa z 1 poł. XVIII w. (przekształcona w XIX w. poprzez wprowadzenie neogotyckich podziałów korpusu), stacje Drogi Krzyżowej (XIX-XX w.), 2 konfesjonały. W ostatnich latach kościół jest poddawany gruntownej renowacji.

W skład zabytkowego zespołu kościoła filialnego p. w. Wniebowzięcia NMP w Lutczy wchodzi również: dzwonnica (ok. poł. XIX w.), plebania (1906 r.), starodrzew (XIX w.) pozostałość założenia obronnego (wały i fosy) (XV w.).

Kościół p. w. Św. Antoniego Padewskiego w Gwoźnicy Górnej z 1864 r. ujęty w rejestrze zabytków pod poz. A – 1033 17.07.1979 r. Wybudowany na miejscu starego, rozebranego kościoła, przy drodze powiatowej. Orientowany, drewniany, szalowany deskami. Wybudowany na rzucie wydłużonego prostokąta, z węższym, krótkim zamkniętym pięciobocznie prezbiterium. Prostokątną zakrystią od północy oraz węższym i niższym od korpusu kościoła przedsionkiem od zachodu. Dach wspólny dla korpusu kościoła i zakrystii oraz osobny nad przedsionkiem. Okna i otwory wejściowe zamknięte łukami odcinkowymi. Wnętrze zamknięte od góry pozornym, odeskowanym sklepieniem o przekroju eliptycznym. Przy ścianach wydłużanych zaskrzynienia wsparte na 4 słupach drewnianych. Ołtarz główny eklektyczny z 1939 r., 2 ołtarze boczne, ludowe, neobarokowe. Ambona eklektyczna z czasów budowy kościoła. Chrzcielnica kamienna z czaszą puklowaną na postumencie w formie ozdobnej tralki z nakrywą drewnianą w kształcie ażurowej korony zamkniętej. Chór muzyczny od zachodu z organem XVIII w., wsparty na 4 słupach drewnianych, z parapetem bogato zdobionym malowidłem ornamentalnym z 1934 r. Polichromia wnętrza figuralna i ornamentalna. Na belce tęczowej krucyfiks prawdopodobnie ze starego kościoła. Do rejestru nabytków zostało również wpisane wyposażenie i wystrój kościoła. Obecnie trwają prace renowacyjne w świątyni.

Cerkiew grekokatolicka p. w. Św. Kosmy i Damiana w Gwoździance z 1865 r. ujęta w rejestrze zabytków architektury pod poz. A – 1036 z dnia 02.08.1979r. Cerkiew została wybudowana przez ludność ruską. Od 1945 przejęta przez kościół katolicki. Remontowana w 1927 r. i latach 90 XX w. – wymiana pokrycia dachu i szalunku ścian. Cerkiew drewniana, konstrukcji zrębowej. Orientowana. Salowa, bez wyodrębnionego z nawy prezbiterium, zamknięta trójbocznie. Kruchta od frontu nawy. Dach jednokalenicowy, pierwotnie kryty gontem z wieżyczką, obecnie blachą. Zwieńczoną blaszanym hełmem stożkowym z latarnią. Przyziemie cerkwi osłonięte gontowym fartuchem. Polichromia figuralna z XX w. W ołtarzu głównym zachowane fragmenty ikonostasu z XVIII w.

Cerkiew grekokatolicka p. w. Zaśnięcia NMP w Bliziance z 1870 r., wpisana do rejestru zabytków pod poz. A – 1261 z dnia 23 kwietnia 1993 r. została wybudowana przez ludność ruską. Od 1946r. kościół katolicki. Cerkiew usytuowana jest na wzniesieniu, po lewej stronie drogi. Cerkiew drewniana, konstrukcji zrębowej, szalowana deskami, na podmurowaniu z kamienia. Orientowana. Jednonawowa na rzucie prostokąta zamknięta trójbocznym prezbiterium. Kruchta od frontu nawy. Dach jednokalenicowy, kryty gontem z wieżyczką. Wewnątrz strop. Przyziemie cerkwi osłonięte gontowym fartuchem. Do rejestru zabytków zostało wpisane także wystój i wyposażenie cerkwi.

Dwór w Barwczce - obecnie biblioteka szkolna – wzniesiony w 2 poł. XVIII w. Wpisany do rejestru zabytków pod poz. A – 1166 z dnia 26.09.1994 r. Dwór był własnością kolejno Sierakowskich, Żywieckich i Jabłońskich. Następnie mieściła się w nim szkoła a obecnie biblioteka szkolna. Dwór został wzniesiony na prawym, wysokim brzegu potoku Gwoźnica, wymurowany z cegły i kamienia (piwnica), otynkowany. Parterowy, częściowo podpiwniczony. Stropy drewniane, belkowe, ze ślepym pułapem, odeskowane, obite trzcina i otynkowane. Dach konstrukcji drewnianej, wysoki, czterospadowy, mansardowy, kryty blachą na goncie, z powiekami w dolnej połaci. Połacie rozdzielone gzymsem. Układ wnętrza dwutraktowy. Elewacja frontowa zwrócona na wschód z murowanym gankiem. Ściany elewacji bez dekoracji i podziałów architektonicznych zwieńczone profilowanym gzymsem podokapowym. W kilku pomieszczeniach m.in. w salonie sufit z fasetami, w 4 pokojach zamurowane kominki.

Zespół dworski – dwór w Niebylcu z I poł. XVI w. Wpisany do rejestru zabytków pod poz. A – 1084 w dnia 5. 03. 1981 r. Usytuowany na wzgórzu. Wzniesiony w I poł. XVI w. W XVIII w. dwór został zniszczony przez pożar. Ok. 1772 r. rozbudowany od wsch. i zach. W 2 poł. XIX w. dobudowano piętro. Budynek mur-drew., potynkowany, na rzucie prostokąta z przybudówkami od wsch. i zach. Część piwnic sklepiona kolebkowo. Układ wnętrza dwutraktowy, przekształcony. Na parterze 2 izby sklecone kolebkowo, w pozostałych sufity. Zachowane portale kamienne. Jeden na zewnątrz budynku od wsch. z I poł. XVI w. Prostokątny z profilowanym nadprożem i kutą w kamieniu tarczą z herbem Abdank Machowskich w owalu. Dwa wewnątrz w piwnicach: jeden zamknięty łukiem ostrym z I poł. XVI w. i drugi zwieńczony łukiem półkolistym z XVII-XVIII w. W parterze prostokątne okno z profilowanym gzymsem nadokiennym z I poł. XVI w. Wejście do budynku przez drewniany ganek. Dachy dworu dwuspadowy pokryty blachą. Po II wojnie światowej w dworze mieściła się m.in. izba porodowa. Następnie przeznaczono go na pomieszczenia administracyjne i mieszkania. Obecnie jest własnością RSP „Nowa Droga” z Czudca.

Skansenowa zagroda Antoniego Błazińskiego w Gwoźnicy Górnej. Obiekt wpisany do rejestru zabytków pod poz. A – 994 w dniu 16. 10. 1976 r. Usytuowana po lewej stronie drogi na wzniesieniu. Zagroda drewniana, wzniesiona, z wyjątkiem stodoły, w 2 poł XIX w. W 1987 r. w zagrodzie zostało utworzone Muzeum Juliana Przybosa, którego właścicielem jest Muzeum Okręgowe w Rzeszowie. W środku znajduje się wystawa poświęcona pamięci poety Juliana Przybosa, pochodzącego z Gwoźnicy Dolnej i pochowanego zgodnie z wolą na cmentarzu w Gwoźnicy Górnej. Ekspozycja urządzona jest we wnętrzu chałupy w oparciu o materiały ikonograficzne oraz kopie rękopisów utworów, pochodzące ze zbiorów Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie. Zagroda skansenowska Antoniego Błazińskiego w Gwoźnicy Górnej - stanowi przykład tradycyjnego budownictwa ludowego grupy etnograficznej Pogórzan. W ostatnich latach na części zabudowań zostało wymienione pokrycie dachu (kiczki).

Synagoga w Niebylcu, obecnie Gminna Biblioteka Publiczna z końca XIX w. Wpisana do rejestru zabytków po poz. A – 766 w dniu 24.02.2012 r. Zlokalizowana jest w północnej części rynku, po lewej stronie drogi krajowej, na wzniesieniu. Zbudowana została w latach 1894 – 1905 przez miejscową społeczność żydowską. W jej wnętrzach znajdują się jedna z najlepiej zachowanych polichromii w województwie podkarpackim, która została wpisana do rejestru zabytków ruchomych pod poz. B – 494 w dniu 31.01.2012 r. Podczas II wojny światowej synagoga została zdewastowana przez wojska niemieckie. W czasie wojny, a także po jej zakończeniu, w budynku bożnicy znajdował się magazyn zboża i nawozów. Synagoga została wymurowana z cegły i kamienia, otynkowana, na planie prostokąta. Wnętrze pierwotnie podzielone na dwie część wschodnią i zachodnią. Wschodnia z męską salą modlitw o wysokości dwu kondygnacji. Zachodnia z przedsionkiem męskim na parterze oraz babiniec na parterze. Część wschodnia przepruta z trzech stron wysokimi, arkadowymi oknami. Ponad otworami okiennymi półkolisty łuki nadokienników. Część zachodnia z niesymetrycznie usytuowanym półkoliście zamkniętym otworem wejściowym w elewacji frontowej i drugim identycznym wykroju w drugiej osi elewacji północnej. Babiniec doświetlają otwory okienne o spłaszczonym łuku odcinkowym z powtarzającymi wykrój okna nadokiennikami w formie listew. Na parterze wspólnie wykonane prostokątne otwory okienne z powtórzonymi listwami nadokienników. Wystrój elewacji uzupełniają niski cokół przyziemia oraz profilowany gzyms podokapowy.

Dach dwuspadowy, kryty blachą ocynkowaną. Zachodni szczyt okapem, wspartym na ozdobnie wyciętych ostatkach płatwi. Wieżba dachowa drewniana, konstrukcji krokwiowo-stolcowej. Stropy nad piętrem drewniane, z podsufitką, otynkowane, żelbetowe. Strop dzielący dawną męską salę modlitw niezależny, związany konstrukcyjnie ze ścianą zachodnią sali, żelbetowy wsparty we wschodniej części na betonowych słupach.

W latach 70 budynek poddano konserwacji. W trakcie prac remontowo - adaptacyjnych sala główna podzielona została stropem, wykorzystywanym dla celów bibliotecznych. Strop jest odsunięty od ścian z uwagi na zachowane malowidła z 1905-1906 i 1937 roku. Polichromia została wykonana przez braci Elizera ben Jaakow Szaul Garfinkel i Ahatona Josefa ben Szmuel Garfinkel, techniką klejową. Malowidła na suficie przedstawiają wizerunki znaków zodiaku. Na środku sufitu, ponad nieistniejącą już bimą, znajduje się Lewiatan - ryba zawinięta w okrąg, otoczona spienionymi falami. Wokół niej wypisana jest inskrypcja w języku hebrajskim: "Lewiatan, którego stworzyłeś, aby w nich igrał". Wokół Lewiatana po okręgu inskrypcja: „Wykonawcy tej roboty malarskiej, za swą pracę będą mieć udział w przyszłym świecie: nasz nauczyciel, pan Elizer syn naszego nauczyciela, pana Jaakowa Szaula Garfinkela – nauczyciela dziewczynek w Sieniawie i jego pomocnik Chajim Dow syn nauczyciela, pana Zaawa, błogosławionej pamięci. Rok 666 według krótkiej rachuby”. W tle niebieskie niebo z połączanymi gwiazdkami, dookoła stropu ozdobne obramienie z wicią roślinną, medalionami i znakami zodiaków. Na zewnętrznej krawędzi obramienia iluzjonistycznie malowany profil belkowania z ornamentem kostkowym.

Na zachodniej ścianie przedstawiony jest widok Jerozolimy z murem świątyni jerozolimskiej z hebrajskim napisem „Mur zachodni”, poniżej inskrypcja: „Pan buduje Jeruzalem, zgromadza rozproszonych Izraela” (Psalm 147,2). Od strony południowej na ścianie zachodniej w ramie napis: „Otwórzcie bramy, niech wejdzie naród sprawiedliwy, który dochowuje wierności” (Izajasz 26,2). Nad ramą inskrypcja wykonawcy: „Tę robotę malarską wykonał Aharon Josef syn naszego nauczyciela, pana Szmuela Garfinkel”. Poniżej inskrypcja donacyjna: „Dla wiecznej pamięci niech będzie utrwalone imię fundatora roboty malarskiej dla bet-ha-midrasy, tego oto pana Mosze syna pana Kalmana Ungera z lewitów, w roku 697” (1935-36). Na ścianie wschodniej w miejscu, gdzie znajdował się wcześniej Aron ha-kodesz wymalowane zostały dwa lwy trzymające kamienie z dziesięciorgiem przykazań, a nad nimi napis „Ojcze nasz, królu nasz, otwórz bramy niebios na modlitwy nasze”. Wnękę otacza czerwony baldachim powiązany złotym sznurem z chwostami. Nad nim wydatna korona, po bokach której znajduje się inskrypcja „Korona Tory”. Obramienia okien ozdobione są

polichromią o motywie roślinnym w nawiązaniu do sztuki ludowej. W kluczach półkolistych obramień okiennych motywy złotych gwiazd Dawida w tondach.

Polichromia w Niebylcu należy do jednej z nielicznie dobrze zachowanych malarskich wystrojów synagog w Województwie Podkarpackim.

Kapliczka rodziny Urbanów w Lutczy z XVI w. wpisana do rejestru zabytków pod poz. A – 259, w dniu 25.09.1959 r. Pierwotnie stała pomiędzy dwoma starymi lipami, w czasie rozbudowy drogi w 1959 r. została przesunięta w głąb posesji pod nadzorem Jana Buły z brygad wykonawczych robót konserwatorskich. Murowana na planie kwadratu w kształcie graniastosłupa. Dach dwuspadowy kryty dachówką, pierwotnie gontem z drewnianą sterczynką. Od frontu dwie wnęki: dolna przesklepiona segmentowo wewnątrz figura Św. Magdaleny klęczącej pod krzyżem, górna wnęką w szczycie półkolista z figurą Chrystusa – jest to kopia wykonana w drewnie przez nauczyciela Mariana Gwoździckiego, oryginał figurki Chrystusa „Ecce Homo” znajduje się wnęce nad Kaplicą Miłosierdzia w przedsionku kościoła parafialnego. Autor rzeźb nazywał się Janusz. Obecnie kapliczka potynkowana, pierwotnie lepiąca i bielona wapnem na niebiesko.

Dawny cmentarz parafialny z kaplicą i zespołem nagrobków w Lutczy. Wpisany do rejestru zabytków pod poz. A – 1271 w dniu 25.05.1994 r. Usytuowany na wzniesieniu po stronie południowej miejscowości. Nie ogrodzony. Nagrobki rozmieszczone luźnie, brak regularnego układu rzędowego oraz wytyczonych alejek. Na cmentarzu znajdują się następujące typy nagrobków: z krzyżem kamiennym lub cementowym, z krzyżem żeliwnym, w formie obelisku, jeden w formie sarkofagu, kilka sygnowanych z warsztatów kamieniarskich – krakowskiego F. Hochstima, rzeszowskiego T. Janika. Kaplica wzniesiona w 1898 r. przez hr Łosia – właściciela Żyznowa. Na rzucie prostokąta, murowana z cegły nakryta dachem dwuspadowym, blaszanym. W elewacjach dłuższych okna zamknięte łukiem ostrym z wielokwaterową stolarką. Drzwi drewniane, ostrołukowe, płycinowe. Granice zewnętrzne cmentarza zostały obsadzone dębami, klonami oraz lipami. Cmentarz jest materialnym dokumentem historii parafii powstałej z fundacji Domaradzkich w XV w. Cmentarz założony prawdopodobnie w k. XVIII w. Został zarejestrowany w katastrze z 1853r.

Kapliczka Św. Barbary w Jaworniku. Pochodząca z I poł. XIX w. usytuowana jest po lewej stronie drogi krajowej. Murowana na planie kwadratu w kształcie graniastosłupa. Dach dwuspadowy kryty dachówką z krzyżem. Od frontu wnęką, w której wnętrzu znajduje się figurka św. Barbary. Potynkowana i bielona wapnem na białą.

6.2. Obiekty w Gminie Niebylec wpisane Gminnej Ewidencji Zabytków.

Ewidencje zabytków stanowią zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, zabytki nieruchome nie wpisane do rejestru zabytków wyznaczone przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Wójta Gminy w porozumieniu z Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Przemyślu, parki kulturowe.

Ewidencje zabytków na terenie gminy prowadzi wójt w formie zbioru kart adresowych zabytków, objętych gminną ewidencją zabytków (art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Ewidencje zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych (art. 22 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W skład wojewódzkiej ewidencji zabytków wchodzi zabytki ujęte w gminnych ewidencjach zabytków.

Obok zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz parków kulturowych ochronie zabytków objętych gminną ewidencją uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art.19 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Ewidencja zabytków w Gminie Niebylec obejmuje 123 obiekty nieruchome (wykaz stanowi załącznik nr 1).

6.3 Zabytki archeologiczne.

Zabytek archeologiczny to zabytek nieruchomy będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem” (art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Na zasób zabytków archeologicznych składają się zarówno tzw.

stanowiska archeologiczne (obiekty i warstwy zlokalizowane w terenie) jak i ruchome zabytki (przedmioty) z nich pochodzące. Europejska konwencja o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego uznaje je za „źródło zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych”.

Celem ochrony stanowiska archeologicznego jest niedopuszczenie do zniszczenia warstw kulturowych, a tym samym niedopuszczenie do prowadzenia na tych obszarach prac budowlanych, wykonywania głębokiej orki ciężkim sprzętem rolniczym oraz wykonywania wykopów. Wykaz stanowisk archeologicznych stanowi załącznik nr 2.

7. Założenia programowe - zestawienie celów priorytetowych, kierunków działań i zadań do realizacji programu opieki nad zabytkami na lata 2013-2016.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016 stanowi podstawę dla działań związanych z ochroną dóbr kultury w okresie czterech lat od podjęcia uchwały przez Radę Gminy.

Gminny program opieki nad zabytkami winien kreować sferę działań prorozwojowych, która ma na celu poprawę funkcjonowania materialnego dziedzictwa kulturowego decydującego w znacznym stopniu o zasobach i walorach gminy. Wykorzystanie zarówno zasobów środowiska przyrodniczego jak i środowiska kulturowego powinno stanowić jedną z polityk gminy.

Pierwszym podjętym i zrealizowanym przez gminę działaniem w strategii ochrony zabytków było opracowanie gminnej ewidencji zabytków. Stanowi ona bazę dla wszelkich dalszych działań w tym zakresie. Warunkiem koniecznym i niezbędnym w formułowaniu priorytetów w zakresie ochrony dóbr kultury jest wskazanie obiektów o unikalnych cechach stylistycznych, wysokich wartościach architektonicznych i historycznych, które świadczą o specyfice regionalnego budownictwa i lokalnej tożsamości kulturowej.

Głównym i priorytetowym celem programu opieki nad zabytkami w Gminie Niebylec jest wzmocnienie ochrony i opieki nad zabytkami oraz poprawa ich stanu zachowania poprzez opracowanie systemowych rozwiązań realizowanych przez władze gminy. Jest to możliwe przy czynnej współpracy władz samorządowych z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz z właścicielami i posiadaczami obiektów.

Kolejnym celem jest wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, a tym samym podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania. Celem programu jest również wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

8. Instrumenty wdrażania i realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec.

Zadania określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec realizowany będą poprzez:

- 1) Prowadzenie prac remontowo – konserwatorskich przy obiektach zabytkowych stanowiących własność gminy,
- 2) Podejmowanie starań o pozyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy,
- 3) Zmianie sposobu użytkowania lub adaptacja nieużytkowanych obiektów zabytkowych będących własnością gminy do nowych funkcji,
- 4) Dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach niebędących własnością gminy zgodnie z uchwałą Nr XV/91/2012 Rady Gminy Niebylec z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dziennik Urzędowy Województwa Podkarpackiego, Poz. 696 z 22 marca 2012 r.),
- 5) Zabezpieczenie obiektów zabytkowych będących własnością gminy przed pożarem, zniszczeniem, kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczenie przeciw włamaniom, znakowanie i ewidencjonowanie zabytków ruchomych, montaż monitoringu),

- 6) Określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych,
- 7) Iluminacja najcenniejszych zabytków gminy,
- 8) Wspieranie rozwoju muzeów regionalnych, skansenów, izb pamięci itp.,
- 9) Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu obiektami zabytkowymi (w tym weryfikacja obowiązujących w zakresie aktualizacji zagadnień związanych z ochroną zabytków) oraz obszarów wskazanych do ochrony w studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy,
- 10) Występowanie do wojewódzkiego konserwatora zabytków z wnioskiem o wpisanie do rejestru zabytków cennych obszarów i obiektów zabytkowych,
- 11) Udostępnienie informacji o zabytkach gminy na stronie internetowej gminy,
- 12) Opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego,
- 13) Organizowanie szkoleń związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego i udział w nich,
- 14) Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych m. in. przy współpracy z placówkami oświatowymi,
- 15) Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy,
- 16) Ustanowienie i przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechnienia i ochrony kultury materialnej gminy (w tym prac magisterskich i dyplomowych),
- 17) Bieżące prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków,
- 18) Opracowanie szlaków turystycznych wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego,
- 19) Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji wizualnej (m. in. za pomocą tablic informacyjnych) obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego gminy

9. Zasady oceny i monitoringu realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec

Proces osiągania celów Programu opieki nad zabytkami będzie monitorowany przez Zespół Koordynujący, poprzez analizę stopnia ich realizacji. Będzie ona obejmowała:

- 1) bieżący monitoring (przynajmniej raz do roku) gminnej ewidencji zabytków, uwzględniający informacje o stanie zachowania obiektów, zmianach lokalizacyjnych, zmianach stosunków własnościowych.
- 2) ocenę zaawansowania prac związanych z rewitalizacją obiektów zabytkowych,
- 3) ocenę realizacji programu wdrażania tras turystyczno- edukacyjnych na terenie gminy,
- 4) ocenę realizacji programu edukacji i promocji zabytków
- 5) ocenę kontaktów z właścicielami obiektów, w zakresie działań zmierzających do rewitalizacji obiektów zabytkowych.

Obowiązek monitorowania realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami wynika z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zgodnie z ustawowymi zapisami, po dwuletnim okresie funkcjonowania programu, Wójt Gminy przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji. Proces monitorowania będzie polegał na obserwowaniu zmian, jakie zachodzą w wyniku realizacji celów i zadań programu oraz analizie zebranych danych i opracowaniu raportów. Monitorowanie programu i raport z jego realizacji, przeprowadzony po upływie dwóch lat oraz programowanie opieki nad zabytkami na kolejne lata, pozwoli na zweryfikowanie obecnie poczynionych zadań, ewentualną zmianę kierunków działania i dopasowanie programu do lokalnych potrzeb i możliwości finansowych Gminy Niebylec.

Za prowadzenie na bieżąco monitoringu z realizacji niniejszego programu będzie odpowiedzialna osoba zatrudniona na stanowisku ds. ochrony zabytków i rewitalizacji na terenie Gminy Niebylec.

10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami Gminy Niebylec.

Finansowanie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami realizowane jest z różnych źródeł. Podstawowe to:

1) Źródła publiczne:

- a) budżet państwa – m.in. środki w ramach dotacji programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji na remont i konserwacje obiektów sakralnych wpisanych do rejestru zabytków,
- b) Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie przy zabytkach archeologicznych, nieruchomych i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków;
- c) budżet samorządu województwa – m.in. dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków,
- d) granty samorządu województwa dla podmiotów nie zaliczanych do sektora finansów publicznych, nagrody;
- e) budżet samorządu gminy – m.in. dotacje na finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków;
- f) projekty realizowane przez instytucje kultury;
- g) fundusze Unii Europejskiej związane z programami uwzględniającymi dziedzictwo kulturowe, m.in.: Regionalny Program Operacyjny, Program Operacyjny Infrastruktury i Środowiska, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- h) inne źródła zagraniczne.

2) Źródła prywatne:

- a) osób fizycznych – składki i zbiórki publiczne na określony cel dla danej wspólnoty społecznej;
- b) osób prawnych;
- c) organizacji pozarządowych – stowarzyszeń, fundacji;
- d) wyznaniowych osób prawnych.

Finansowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Niebylec na lata 2013-2016 będzie realizowane z wykorzystaniem głównie środków z własnego budżetu, w miarę potrzeb i możliwości rozważane będą inne źródła finansowania.

Załącznik nr 1

Ewidencja Zabytków – Gmina Niebylec

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Materiał	Datowanie	Użytkownik	Rejestr zabytków	Uwagi
1	Baryczka	Kapliczka	Przy drodze Niebylec-Połomia	Mur.	Poł. XIX w.			dz. ewid. nr 777
2	Baryczka	Dwór		Mur.	2 poł. XVIII w.	UG Niebylec	A - 1166 26.09.94	Obecnie biblioteka szkolna.
3	Blizianka	Cerkiew greko-katolicka p. w. Zaśnięcia NMP		drewn.	1865-1870		A - 1261 23.03.93	Obecnie nieużytkowany kościół pw. Podwyższenia Krzyża Św. Remontowany 1921 r., przebudowany po 1946 r., oszalowany deskami 1960 r.,

								remont kapitalny 1992 – 1993 r. W 2011 r. rozpoczęto konserwację ścian zewnętrznych i wewnętrznych obiektu. KW 27 860. dz. ewid 296 obiekt posiada kartę ewidencyjną
4	Blizianka	Kapliczka	Obok domu nr 69	Mur.	4 ćw. XIX w.			
5	Blizianka	Kapliczka szafkowa	Na krzyżu przy drodze na granicy z Niebylcem		Okres II wojny światowej			
6	Blizianka	Kapliczka szafkowa	Na drzewie obok domu nr 88		Okres międzywojenny			
7	Gwoździanka	Cerkiew greko-katolicka p. w. ŚŚ. Kosmy i Damiana		drewn	1865 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Niebylcu	A – 1036 02.08. 1979r.	Obecnie kościół filialny rzymsko-katolicki p. w. ŚŚ. Kosmy i Damiana, remont 1893 r., rozbudowa 1931, 1942, 1971 r. obiekt posiada kartę ewidencyjną.
8	Gwoździanka	Kaplica cmentarna		Kam.	3 ćw. XIX w.			
9	Gwoździanka	Kapliczka	Obok domu nr 16, w pobliżu cerkwi	Kam.	1799 r.			
10	Gwoździanka	Kapliczka	Obok domu nr 100	Kam.	1900 r.			
11	Gwoździanka	Kapliczka	Obok domu nr 75	Kam.	ok. 1910 r.			
12	Gwoździanka	Kapliczka	Obok domu nr 79	Kam.	ok. poł. XIX w.			
13	Gwoździanka	Kapliczka	Obok domu nr 5	Kam.	1910 r.			
14	Gwoździanka	Dwór		drewn	II poł. XIX w.	UG Niebylec		Obecnie szkoła podstawowa
15	Gwoździanka	Dom	Nr 50	drewn.	1912 r.	Katarzyna Leszczak		
16	Gwoździanka	Dom	Nr 53	drewn.	1. 20 XX w.	Władysław Stodolny		
17	Gwoździanka	Dom	Nr 75	drewn	1905 r.	Krzysztof Koszarski		
18	Gwoździanka	Dom	Nr 37	Drewn.	1900 r.	Helena Rędziniak		
19	Gwoźnica Dolna	Kapliczka	Obok domu nr 96	mur.	I poł. XIX w.			
20	Gwoźnica Dolna	Szkoła	Nr 92	drewn.	1934 r.	UG Niebylec		
21	Gwoźnica Dolna	Dom	Nr 44	drewn	pocz. II poł. XIX w.	Edward Pilecki		
22	Gwoźnica Dolna	Dom	Nr 69	drewn	1939 r.	Lucyna Stanisławczyk		
23	Gwoźnica Dolna	Dom	Nr 101	drewn	1940 r.	Stanisław Kozimor		
24	Gwoźnica Górna	Zespół kościoła parafialnego p. w. Św. Antoniego Padewskiego		drew	1864	Parafia Rzymsko-Katolicka w Gwoźnicy Górnej	A – 1033 17.07.79	Rozbudowa 1875, 1900, 1930, 1979 r. 2011r. polichromia 1934 r.
25	Gwoźnica Górna	Kapliczka	Na drodze od nr 63 na początku przysiółka Czarnatówki	Kam.	1864 r.			

26	Gwoźnica Górna	Kapliczka	Obok domu nr 77	Kam.	4 ćw. XIX w.			
27	Gwoźnica Górna	Kapliczka	Obok domu nr 239	kam.	1885 r.			
28	Gwoźnica Górna	Kapliczka	Naprzeciwko domu nr 260	Kam.	1895 r.			
29	Gwoźnica Górna	Kapliczka	Obok domu nr 375	Żel./bet	1845 r.			
30	Gwoźnica Górna	Zagroda - dom	Nr 81	drewn	1870 r.	Anna Pilecka		
31	Gwoźnica Górna	Skansenowa zagroda Antoniego Błądzińskiego – stajnia końska	Nr 67	drewn			A – 994 16.10.76	Muzeum biograficzne Juliana Przybosia
31	Gwoźnica Górna	- spichlerz	Nr 67	Kam./drewn.			A – 994 16.10.76	Muzeum biograficzne Juliana Przybosia
32	Gwoźnica Górna	- stodoła	Nr 67	drewn			A – 994 16.10.76	Muzeum biograficzne Juliana Przybosia
33	Gwoźnica Górna	- chałupa	Nr 67	drewn			A – 994 16.10.76	Muzeum biograficzne Juliana Przybosia
34	Jawornik	Kapliczka	Obok domu nr 44	Mur. (kam.)	XVIII/XIX w.			
35	Jawornik	Kapliczka	Obok domu nr 122	Mur. (kam.)	I poł. XIX w.		A – 279 15.06.1960	
36	Jawornik	Zagroda – dom	Nr 273	drewn	4 ćw. XIX w.	Stanisław Ziobro		
37	Jawornik	Dom	Nr 312	drewn	4 ćw. XIX w.	Jan Ciuba		
38	Konieczkowa	Kapliczka	Obok domu nr 268	mur	ok. poł. XIX w.			
39	Konieczkowa	Kapliczka	Obok domu nr 84		1910 r. (?)			
40	Konieczkowa	- piwnica	Nr 81	Cer. (kam.)	1874 r.	Paulina Majcher		
41	Konieczkowa	Zagroda - dom	Nr 236	drewn	1910 r.	Zofia Pilecka		
42	Konieczkowa	Dom	Nr 85	drewn	1939 r.	Zofia Znamierska		
43	Konieczkowa	Dom	Nr 265	drewn	1958 r.	Stanisław Kozak		
44	Lutcza	Zespół kościoła filialnego p. w. Wniebowzięcia NMP - kościół		drew	1464 r. (?)	Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutczy	A – 265 09.02.60	Kościół rozbud. 1 poł. XVI w., dobud. Zakrystii 1 poł. XIX w., dobud. wieży 1 poł. XVII w., pożar wieży i dachu 1670 r., przebud. Po 1722 r., remont . 1946 i 1976 r. LWH 436 obiekt posiada kartę ewidencyjną
45	Lutcza	- plebania		Mur.	1906 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutczy	A – 265 09.02.60	
46	Lutcza	- dzwonnica		mur	ok. poł. XIX	Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutczy	A – 265 09.02.60	
47	Lutcza	- pozostałość założenia obronnego (wały i fosy)			XV w.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutczy	A – 265 09.02.60	

48	Lutcza	- starodrzew			XIX w.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Lutczy	A – 265 09.02.60	
49	Lutcza	Kaplica	Na starym cmentarzu	Kam.	II poł. XIX w.		A – 1271 25.05.94	W pobliżu starego kościoła
50	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 18	Kam.	1860 r.			
51	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 434	Kam.	3 ćw. XIX w.			
52	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 478	Kam.	3 ćw. XIX w.			
53	Lutcza	Kapliczka	Naprzeciwko domu nr 645	Kam.	XVIII/XIX w.			
54	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 742	Kam.	k. XIX w.			
55	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 750	Kam.	k. XIX w.			
56	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 762	Kam.	k. XIX w.			
57	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 810	Kam.	1887 r.			Obiekt posiada kartę ewidencyjną
58	Lutcza	Kapliczka	Obok domu nr 908	Mur. - glin.	3 ćw. XIX w.			
59	Lutcza	Kapliczka rodziny Urbanów		Kam.	XVI w. (?)		A – 259 24.09.59	Wewnątrz drewniana figura Marii Magdaleny pgr 4413/10
60	Lutcza	Pozostałości zespołu dworskiego - oficyna	Nr 345	drew	Pocz. XX w.			
61	Lutcza	- czworak	Nr 346	Mur.	k. XIX w.			Obecnie nieużytkowany
62	Lutcza	Dom	Nr 69	Drewn.	1888 r.	Maria Gołda		
63	Lutcza	Dom	Nr 145	Drewn	1910 r.	Jan Marczak		
64	Lutcza	Dom	Nr 143	Drewn	4 ćw. XIX w.	Stanisław Misiur		
65	Lutcza	Dom	Nr 171	Drewn	4 ćw. XIX w.	Wojciech Dudek		
66	Lutcza	Dom	Nr 329	Drewn	1930 r.	Józef Wnęk		
67	Lutcza	Dom	Nr 332	Drewn	4 ćw. XIX w.	Zofia Nycz		
68	Lutcza	Dom	Nr 334	Cegl.	I. 20 XX w.	Tadeusz Gołda		
69	Lutcza	Dom	Nr 599	Drewn	1928 r.	Ludwika Szurlej		
70	Lutcza	Dom	Nr 634	Drewn	XIX/XX w.	Józef Telesz		
71	Lutcza	Dom	Nr 792	Drewn	4 ćw. XIX w.	Józefa Kempieńska		
72	Lutcza	Dom	Nr 4	drewn	1884 r.	Maria Gołda.		
73	Lutcza	Dom	Nr 137	drewn	1880	Stanisław Misiur		
74	Niebylec	Kościół Parafialny p. w. Znalezienia Krzyża i Wniebowzięcia NMP		Mur.	1936-1943 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Niebylcu		Proj. inż. T. Mulicki, bud. J. Urban, prace stolarskie W. Wójcikowski, prace rzeźbiarskie J. Kuczabski. Część wyposażenia ze starego kościoła rozebranego w 1943 r.
75	Niebylec	Star plebania		Drewn.	1914 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Niebylcu		Wybudowana z inicjatywy ks. proboszcza Błażeja Stopy. Po wybud. Nowej plebani (lata 80 XX w.) zaadoptowana na

							światlice parafialną.
76	Niebylec	Kaplica cmentarna		Mur.	1911 r.		Remont w latach 80 XX w., na miejscu starszej oznaczonej na mapie katastralnej z 1849 r.
77	Niebylec	Kapliczka p. w. Matki Bożej		Kam..	I. 30 XX w.		
78	Niebylec	Figura Św. Floriana		Mur. - kam.	I. 20 XX w.		Ustawiona na miejscu starej kapliczki bądź figury zaznaczonej na mapie katastralnej z 1849 r. na pamiątkę ocalenia z pożaru.
79	Niebylec	Krzyż z kapliczką p. w. Chrystusa Frasobliwego		Drewn.	II poł. XIX w.		
80	Niebylec	Kaplicz p. w. Św. Jana Nepomucena	Przy drodze do dworu i Blizianki	Mur.	XVIII/XIX w.		Remont w l. 80 XX w.
81	Niebylec	Dawna synagoga		Mur.	k. XIX w.	A – 766 24.02.2012	Gruntownie remontowana w 1973 r. i adoptowana na bibliotekę Wpis do rejestru zabytków ruchomych polichromii ściennej w dawnej synagodze B – 494 31.01.2012
82	Niebylec	Zespół dworski - dwór		Drewn. - mur.	XVI w. (?)	A – 1084 05.03.81	Rozbudowany po pożarze ok. 1772 r. (od strony wsch. i zach.). Ok. poł. XIX nadbudowa piętra. Nieużytkowany. Obiekt posiada kartę ewidencyjną.
83	Niebylec	- spichlerz		Drewn.	II poł. XIX w.		
84	Niebylec	Dom		Cegl.	I. 20 XX w.		Obecnie siedziba Policji i USC
85	Niebylec	Dom	Nr 20	Kam.	I. 20 XX w.		Dawna siedziba szkoły żydowskiej
86	Niebylec	Dom	Nr 28	Kam.	1934 r.		
87	Niebylec	Dom	Nr 29	Cegl.	I. 30 XX w.		Wybud. na miejscu drewnianego
88	Niebylec	Dom	Nr 30	Cegl.	I. 30 XX w.		Wybud. na miejscu drewnianego
89	Niebylec	Dom	Nr 31	Drewn.	1927 r.		
90	Niebylec	Dom	Nr 32	Cegl..	I. 30 XX w.		Wybud. na miejscu drewnianego
91	Niebylec	Dom	Nr 33	Cegl. .	ok. 1920 r.		Wybud. na miejscu drewnianego
92	Niebylec	Dom	Nr 62	Drewn.	1933 r.		Wybud. na miejscu starszego z I poł. XIX w. zaznaczonego na mapie katastralnej z 1849 r.
93	Niebylec	Kamienica	Nr 65	Cegl.	1933 r.		Remont w 1989 r., zniszczono detal architektoniczny w części zach.

								obiekty.
94	Niebylec	Dom	Nr 130	Drew.	1895 r.			Dobud. ganków w l. 60 XX w.
95	Niebylec	Kamienica	Nr 139	Cegl.	l. 30 XX w.			Remont w l. 80 XX w.
96	Niebylec	Dom	Nr 140	Cegl.	1932 r.			Adaptacja poddasza na cele mieszkalne w 1985 r.
97	Niebylec	Kamienica	Nr 141	Cegl.	1930 r.			Wybud. na miejscu drewnianego
98	Niebylec	Kamienica	Nr 147	Cegl.	l. 30 XX w.			Wybud. na miejscu drewnianego
99	Niebylec	Dom	Nr 199	Drewn.	ok. 1888 r.			Remont w l. 50 XX w.
100	Połomia	Zespół kościoła parafialnego p. w. Św. Mikołaja - kościół		Mur.	1557 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	Zakrystia z ok. poł. XV w. dobudowa kruchty 1614 r., pożar 1769 r., remont 1898, 1907-1913, 1952, 1957 pb 15 LWH 160 obiekt posiada kartę ewidencyjną
101	Połomia	- dzwonnica		Mur. (kam.)	k. XIX w. (?)	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	pb 15 LWH 160
102	Połomia	- ogrodzenie		Kam. - żel.	1907-1913	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	
103	Połomia	- wikarówka		Drewn.	k. XIX w.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	Obecnie dom katechetyczny pb 15 LWH 160 obiekt posiada kartę ewidencyjną
104	Połomia	- plebania		Kam.	1860 r.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	W okresie międzywojennym remont dachu
105	Połomia	- starodrzew			XIX w.	Parafia Rzymsko-Katolicka w Połomi	A – 779 10.10.74	
106	Połomia	Kaplica p. w. Św. Rozalii	Obok domu nr 116	Kam.,	1891 r.			Obiekt posiada kartę ewidencyjną
107	Połomia	Kapliczka	Obok kościoła	Kam.	k. XVIII w.			Obiekt posiada kartę ewidencyjną
108	Połomia	Kapliczka	Na cmentarzu	Kam.	1 poł. XIX w.			
109	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 4	Kam.	l. 20 XX w.			
110	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 209	Kam.	1930 r.			
111	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 170	Kam.	1885 r.			
112	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 206	Kam.	pocz. XX w.			
113	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 593	Kam.	2 poł. XIX w.			
114	Połomia	Kapliczka	Obok domu nr 389	Kam.	k. XIX w.			
115	Połomia	Pocztą		Drewn.	1946 r.			
116	Połomia	Zagroda - dom	Nr 243	Drewn.	1920 r.	Stanisław Wiśniowski		
117	Połomia	- stajnia	Nr 243	Drewn.	Pocz. XX w.	Stanisław Wiśniowski		
118	Połomia	Zagroda - dom	Nr 259	Drewn.	4 ćw. XX w.	Zofia Pięciak		Obiekt posiada kartę ewidencyjną
119	Połomia	Dom	Nr 44	Mur.	1930 r.	Józef Bosek		
120	Połomia	Dom	Nr 209	Drewn.	1930 r.	Barbara Ficak		

121	Połomia	Dom	Nr 614	Drewn.	4 ćw. XIX w.	Helena Bosek		
123	Połomia	Obelisk na miejscu partyzanckiej akcji AK 1944 r.	Przy drodze na granicy z Wyżnem	Bet. - kam. - żel.				

Załącznik nr 2

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu gm. Niebylec, woj. podkarpackie

Lp.	Miejscowość i nr stan. Na AZP	Obszar AZP i nr stan.	Funkcja obiektu	Chronologia	Określenie bliższe nr działek
1.	Baryczka 1	106-75/4	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze – okres nowożytny	753/3
2.	Baryczka 2	106-75/5	Ślad osadnictwa	Neolit	162/1
3.	Baryczka 3	107-75/29	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	801
4.	Gwoździaka 1	107-75/26	Ślad osadnictwa	Neolit	507
5.	Gwoździanka 2	107-75/27	Punkt osadniczy	Wczesna epoka brązu	482; 481
6.	Gwoździanka 3	107-75/28	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	199
7.	Gwoźnica Dolna	107-76/2	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	644
8.	Gwoźnica Górna 1	108-76/27	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	-
9.	Gwoźnica Górna 2	108-76/28	Ślad osadnictwa	Prahistoria	-
10.	Gwoźnica Górna 3	107-76/3	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	1183
11.	Gwoźnica Górna 4	107-76/4	Ślad osadnictwa	Pradzieje	855/15
12.	Jawornik 1	107-75/8	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	2835
13.	Jawornik 2	107-75/9	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	2857
14.	Jawornik 3	107-75/10	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	2193
15.	Jawornik 4	107-75/11	Punkt osadniczy	Wczesna epoka brązu	2373; 2374
16.	Jawornik 5	107-75/12	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	1761
17.	Jawornik 6	107-75/13	Punkt osadniczy	Koniec neolitu lub wczesna epoka brązu	1616; 1617
18.	Jawornik 7	107-75/14	Punkt osadniczy	Koniec neolitu lub wczesna epoka brązu	1605
19.	Jawornik 8	107-75/15	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	988
20.	Jawornik 9	107-75/16	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	985
21.	Jawornik 10	107-75/17	Punkt osadniczy	Neolit	1033; 1034/1
22.	Jawornik 11	107-75/18	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	654
23.	Jawornik 12	107-75/19	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	3841
24.	Jawornik 13	107-75/20	Ślad osadnictwa	Grupa tarnobrzeska	3281
25.	Jawornik 14	107-75/21	Ślad osadnictwa	Mezolit lub schyłkowy paleolit	3886
26.	Jawornik 15	107-75/22	Ślad osadnictwa	Prahistoria	3890
27.	Jawornik 16	107-75/23	Ślad osadnictwa	Prahistoria	3219
28.	Konieczkowa	107-75/24	Ślad osadnictwa	Prahistoria	1565/1
29.	Lutcza 1	108-75/1	Ślad osadnictwa	Neolit	-
30.	Lutcza 2	108-75/2	Ślad osadnictwa	Neolit	-
31.	Lutcza 3	108-75/8	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Neolit - wczesna epoka brązu Okres wpływów rzymskich	1591/1 ; 1592; 1638
32.	Lutcza 4	108-75/9	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	1674/1
33.	Lutcza 5	108-75/10	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	1522/2
34.	Lutcza 6	108-75/11	Punkt osadniczy	Neolit	1806; 1807
35.	Lutcza 7	108-75/12	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	1807; 1808
36.	Lutcza 8	108-75/13	Punkt osadniczy	Prahistoria	2190

37.	Lutcza 9	108-75/14	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	2194
38.	Lutcza 10	108-75/15	Ślad osadnictwa	Neolit - wczesna epoka brązu	2260
39.	Lutcza 11	108-75/16	Punkt osadniczy Osada	Okres wpływów rzymskich Późne średniowiecze – okres nowożytny	3508; 3509
40.	Lutcza 12	108-75/17	Ślad osadnictwa	Neolit - wczesna epoka brązu	3499
41.	Lutcza 13	108-75/18	Ślad osadnictwa	Neolit	3477
42.	Lutcza 14	108-75/19	Punkt osadniczy	Prahistoria	3470; 3472
43.	Lutcza 15	108-75/20	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	5803
44.	Lutcza 16	108-75/21	Osada	Okres wpływów rzymskich	5947; 5948; 5952/1; 5952/2
45.	Lutcza 17	108-75/22	Ślad osadnictwa	Neolit - wczesna epoka brązu	5413
46.	Lutcza 18	108-75/23	Ślad osadnictwa	Prahistoria	5317/2
47.	Lutcza 19	108-75/24	Ślad osadnictwa	Prahistoria	4980
48.	Lutcza 20	108-75/25	Punkt osadniczy	Okres wpływów rzymskich	4789; 4790
49.	Lutcza 21	108-75/26	Ślad osadnictwa	Wczesna epoka brązu	4339
50.	Lutcza 22	108-75/27	Ślad osadnictwa	Neolit	3906
51.	Lutcza 23	108-75/28	Punkt osadniczy	Okres wpływów rzymskich	3919
52.	Lutcza 24	108-76/29	Cmentarzysko	Kultura mierzanowicka – wczesna epoka brązu	-
53.	Lutcza 25	108-76/30	Ślad osadnictwa	Prahistoria	-
54.	Lutcza 26	108-76/31	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa	Kultura łużycka Późne średniowiecze	-
55.	Lutcza 27	108-76/32	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Neolit Kultura łużycka Późne średniowiecze	-
56.	Małówka 1	107-75/30	Punkt osadniczy	Prahistoria	200; 202
57.	Niebylec 1	107-75/1	Miasto	Okres nowożytny	-
58.	Niebylec 2	107-75/2	Punkt osadniczy	Kultura łużycka	-
59.	Połomia 1	106-75/1	Cmentarzysko Punkt osadniczy	Późne średniowiecze – okres nowożytny	Teren wokół kościoła
60.	Połomia 2	106-75/2	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze	-
61.	Połomia 3	106-75/3	Ślad osadnictwa	Neolit	-
62.	Połomia 4	106-75/8	Ślad osadnictwa	Pradzieje	670
63.	Połomia 5	106-75/9	Osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny	119; 120
64.	Połomia 6	106-75/10	Ślad osadnictwa	Pradzieje	141

Załącznik nr 3

Spis stanowisk w układzie chronologiczno - kulturowym .

Prahistoria	
Gwoźnica Górna	2/108-75/28
Jawornik	14/107-75/22
Jawornik	15/107-75/23
Konieczkowa	107-75/24
Lutcza	8/107-75/13
Lutcza	14/108-75/19
Lutcza	18/108-75/23
Lutcza	19/108-75/24
Lutcza	25/108-75/30
Małówka	1/107-75/30
Pradzieje	
Gwoźnica Górna	4/107-75/4
Połomia	4/106-75/8

Połomia	6/106-75/10
Neolit	
Baryczka	2/106-75/5
Gwoździanka	1/107-75/26
Jawornik	10/107-75/17
Lutcza	1/108-75/1
Lutcza	2/108-75/2
Lutcza	6/108-75/11
Lutcza	13/108-75/18
Lutcza	22/108-75/27
Połomia	3/106-75/3
Epoka kamienia – wczesna epoka brązu	
Gwoźnica Górna	1/108-76/27
Jawornik	8/107-75/15
Jawornik	9/107-75/16
Lutcza	4/108-75/9
Lutcza	5/108-75/10
Lutcza	9/108-75/14
Lutcza	15/108-75/20
Neolit lub wczesna epoka brązu	
Jawornik	6/107-75/13
Jawornik	7/107-75/14
Lutcza	3/108-75/8
Lutcza	10/108-75/15
Lutcza	12/108-75/17
Lutcza	17/108-75/22
Wczesna epoka brązu	
Baryczka	3/107-75/29
Gwoździanka	2/107-75/27
Gwoździanka	3/107-75/28
Jawornik	3/107-75/10
Jawornik	4/107-75/11
Jawornik	5/107-75/12
Lutcza	7/108-75/12
Lutcza	21/108-75/26
Grupa tarnobrzeska	
Jawornik	13/107-75/20
Mezolit lub schyłkowy paleolit	
Jawornik	14/107-75/21
Okres wpływów rzymskich	
Lutcza	3/108-75/8
Lutcza	11/108-75/16
Lutcza	16/108-75/21
Lutcza	20/108-75/25
Lutcza	23/108-75/28
Późne średniowiecze	
Gwoźnica Dolna	107-75/2
Gwoźnica Górna	3/107-76/3
Jawornik	1/107-75/8
Jawornik	2/107-75/9

Jawornik	11/107-75/18
Jawornik	12/107-75/19
Lutcza	26/108-76/31
Lutcza	27/108-76/32
Połomia	2/106-75/2
Późne średniowiecze – okres nowożytny	
Baryczka	1/106-75/4
Połomia	1/106-75/1
Połomia	5/106-75/9
Lutcza	11/108-75/16
Okres nowożytny	
Niebylec	1/107-75/1
Kultura mierzanowicka – wczesna epoka brązu	
Lutcza	24/108-76/29
Kultura łużycka	
Lutcza	26/108-76/31
Lutcza	27/108-76/32
Niebylec	2/107-75/2